

Climate2Preserv

Sustainable Climate Management Strategy to Preserve Federal Collections

DUUR
 15/12/2020-15/03/2025

BUDGET
 833 538 €

PROJECT BESCHRIJVING

Climate2Preserv wil de Federale Wetenschappelijke Instellingen (FWIs) ondersteunen om hun bewaaromgeving (temperatuur, relatieve vochtigheid) te verbeteren en tegelijkertijd hun energiegebruik te verminderen. Het project zal zo bijdragen aan (inter)nationale inspanningen daaromtrent. De doelstellingen van het Climate2Preserv project zijn als volgt :

- (1) het ontwikkelen van een duidelijk protocol en gebruiksvriendelijke en flexibele tools, de C2P Toolbox, dat alle actoren in de FWIs ondersteunt in het optimalisatieproces : architecten, ingenieurs, experts preventieve conservatie, duurzaamheidsconsulenten, directeurs, collectiebeheerders, techniekers en conservatoren ;
- (2) het toepassen van de methodologie op twee case studies : de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België (KMSKB) en de Cinematek ;
- (3) het dissemineren van de methodologie in de FWIs en in de Regie der Gebouwen;
- (4) het breder (inter)nationaal dissemineren van de methodologie.

Musea worden voor moeilijke keuzes gesteld als het gaat over het duurzaam beheer van hun collecties : enerzijds moeten ze hun energiegebruik en bijhorende kosten verminderen, anderzijds moeten ze ten allen tijde een correcte bewaaromgeving voor hun collecties aanhouden. Om een antwoord te bieden op de vaak zeer strenge eisen die gesteld worden aan deze bewaaromgeving investeren erfgoedinstellingen vaak in klimaatinstallaties, die hoge kosten en energiegebruik met zich meebrengen. Vandaag echter, met nieuwe inzichten in preventieve conservatie (PC), wordt er gepleit om de eisen wat minder strict te maken. Risico-analyses tonen aan dat afwijkende temperatuur en relatieve vochtigheid (twee van de tien schadefactoren beschouwd in PC) vaak niet het grootste risico vorm voor de collectie. Deze nieuwe inzichten sijpelen langzaam door naar de erfgoedsector, maar worden slechts zelden toegepast.

Er bestaan reeds veel tools die elk op hun beurt kijken naar enerzijds PC en anderzijds energieprestatie van gebouwen (EP). Er is tot op heden geen studie die een allesomvattend stappenplan aanbiedt naar een duurzaam beheer van depots en expositieruimtes. Duurzaamheid is een populair thema, en wordt door de verschillende disciplines die betrokken zijn bij dit project hoog in het vaandel gedragen.

Climate2Preserv legt de nadruk op een multidisciplinaire aanpak en het betrekken van de verschillende actoren van de FWIs. Met de C2P Toolbox nemen we alle betrokken partijen mee in een gedeeld optimalisatieproces. Het vertaalt het C2P Protocol (een gedetailleerd stappenplan), het schat de (potentiële) impact van mitigerende maatregelen in, en het faciliteert maximale samenwerking. Het biedt de tools om de gebruiker te ondersteunen om ingrepen op korte termijn te ontwerpen en gecontroleerd uit te voeren, alsook om de basis te leggen voor verbeteringstrajecten op de lange termijn.

Climate2Preserv

De C2P Toolbox zal getest worden op twee case studies : de Cinematek en de KMSKB. Het project biedt zo een kans om de betrokken museumexperten (conservatoren, architecten, facility managers en ingenieurs) te trainen in het toepassen van de methodologie. Bovendien zullen we via een Summer School en een workshop een ruime kern aan (inter)nationale museumexperten opleiden. Climate2Preserv zal know-how genereren voor het behoud van de collecties van andere Belgische musea, en het zal fungeren als een internationale referentie voor het duurzaam beheer van collecties. Het hele proces zal uitvoerig beschreven, gepubliceerd en online gedissemineerd worden, en interim resultaten zullen met de projectpartners geëvalueerd en verbeterd worden.

Ons cultureel erfgoed is van onschatbare waarde voor ons als maatschappij. Het is dan ook onze plicht om het naar ons beste vermogen te bewaren voor toekomstige generaties, zodat ook zij kunnen genieten van wat onze wereld tot stand heeft gebracht, en van de uitzonderlijke creativiteit en vakmanschap van de mensheid. Dat vereist een gecontroleerde correcte bewaaromgeving, maar net zo goed een milieukost die zoveel mogelijk beperkt blijft. Een uitgepuurd stappenplan dat zowel PC als EP optimaliseert kan leiden tot het verschuiven van budgetten, zodat meer pertinente risico's aangepakt, actieve restauraties verminderd en calamiteiten vermeden kunnen worden.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Estelle De Bruyn
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK)
estelle.debruyne@kikirpa.be

Partners

Philippe André
Université de Liège (ULiège)
p.andre@uliege.be

Geert Bauwens
Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven)
geert.bauwens@kuleuven.be

Maarten Lousbergh
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België
(KMSKB)
maarten.lousbergh@fine-arts-museum.be